

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

ט"ז אדר, התשפ"ו
05 למרץ, 2026

בס"ד

לכבוד

רשמי הנישואין במועצות הדתיות,

די בכל אתר ואתר.

בימים אלו העם היושב בציון נתון בשעת מלחמה, וזוגות רבים שקבעו להינשא בתקופה זו נבצר מהם לקיים את נישואיהם ביום המיועד. וכאשר באים הם לקבוע את חתונתם לזמן שלאחר סיום ימי המלחמה, לכשיסתיימו בעזרת ה', הנה מיד לאחר מכן באים עלינו ימי חג הפסח וספירת העומר, ונפשם בשאלתם האם רשאים לקבוע את נישואיהם בימי הספירה, שכפי הידוע נהגו ישראל שלא לישא בהם נשים. וכפי שפסק מרן השולחן ערוך (אורח חיים סימן תצ"ג סעיף א'): "נוהגים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג בעומר, מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא". ובאם ידחו את נישואיהם אף לאחר ימים אלו, באה עונת החתונות, וקשה מאוד למצוא אולמות פנויים, ואף כבר יעבור זמן ממושך עד למציאת מועד מתאים, ויש בכך חשש שמא יבואו לידי פירוד החבילה. לפיכך מבקשים הם לדעת: האם בשנה זו יש מקום להקל ולהתיר קיום נישואין בימי הספירה למי שנדחתה חתונתו.

ראשית נקדים ונאמר, כי ככל שיש אפשרות לקיים את החתונה במועדה בהתאם להנחיות פיקוד העורף, יש להימנע מלדחות את החתונה, ואף אם עקב כך לא יוכלו לקיים את השמחה בגודל שתכננו מראש. שכן מן הראוי להימנע מדחיית הנישואין אף כאשר קיימות סיבות לכך.

וכפי שכתב בספר שלחן העוז (סימן ד' סעיף ה' ס"ק א') בשם ספר ליקוטי שושנה (אות ע"ב), שאין לשנות את זמן החתונה לאחר שנקבע. וכן כתב בשו"ת אגרות משה (יורה דעה חלק ב' סימן קס"ט), שאין לשנות את מועד החתונה אף כאשר אחד מהורי בני הזוג לייע יושב שבעה.

וכן מצינו שגדולי החסידות החמירו מאוד בדבר זה, וכפי שכתב הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצ"ל (הובא בספר אמרי פנחס, עניינים שונים אות פ"ה). וכן כתב הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זצ"ל באגרת (המובאת בספר מאה שערים אגרת י"ג): "הנה באמת נכון הדבר והוא קבלה מרבותינו הקדושים קדושי עליון נ"ע... וגם שלא לאחר עוד זמן הנישואין ח"ו". וכן כתב האדמו"ר מלובביץ זצ"ל (בספר שערי הלכה ומנהג, אבן העזר עמ' צו'): "נהוג כמפורסם שאין דוחים את זמן החתונה לאחר שכבר הוקבע".

ומלבד זאת, יש בדבר גם משום ניצחון הרוח על אויבינו המבקשים לפגוע בשגרת חיינו. ודווקא בכך שאנו ממשיכים להקים בתים נאמנים בישראל ולקיים את חיינו באמונה ובשמחה, ביתר שאת וביתר עוז, הרי זה מורה כי רוח ישראל חיה וקיימת, ובכך אנו מנצחים את מבקשי רעתנו.

ועל כן ברור כי כאשר קיימת אפשרות לקיים את החתונה במועדה, אף באופן מצומצם, ראוי להשתדל בכך ולא לדחותה. אולם כל דברינו להלן אמורים במקום שנבצר הדבר לחלוטין ואין אפשרות מעשית לקיים את החתונה במועד שנקבע.

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

לעניות דעתנו יש להתיר, כהוראת שעה בשנה זו, לקיים חתונות עד ראש חודש אייר ועד בכלל, לאותם זוגות שנדחתה חתונתם, ובפרט לזוגות שעדיין לא זכו לקיים מצוות פריה ורביה. היתר זה נאמר הן לאשכנזים והן לבני עדות המזרח.

אולם על הזוגות הנישאים באותה תקופה להקפיד ולשמור על מנהגי הספירה: למנהג האשכנזים - ינהגו את מנהגי הספירה, החל מראש חודש אייר ועד ג' ימי ההגבלה, חוץ מיום ל"ג בעומר עצמו. למנהג הספרדים - ינהגו את מנהגי הספירה מפסח עד יום ל"ד בעומר.

וטעם ההיתר הוא, כי כפי שכתב בשו"ת אגרות משה (או"ח חלק א' סימן קנ"ט; חלק ב' סימן צ"ה), שישנם כמה מנהגים חלוקים בזמני ניהוג האבלות בימי ספירת העומר, אולם יסוד כולם אחד, לנהוג שלושים ושלושה ימים של אבלות. ולפיכך כתב שם שיכול אדם לבחור ולנהוג כאחד מן המנהגים, והעיקר שיקיים ל"ג ימים של ניהוגי אבלות.

אמנם הוסיף באגרות משה, שבמקום שיש בו מנהג קבוע אין לשנות מן המנהג. אולם במקומות כגון מדינת ניו יורק, שנתקבצו אליה אנשים ממקומות רבים וכל אחד נוהג כמנהג מקומו, אין מנהג אחד מחייב.

אלא שבירושלים, נקבע המנהג שלא לעשות חתונות בימים שלאחר חג הפסח, וכפי שכתב הגאון רבי יחיאל מיכל טיקוצ'ינסקי זצ"ל ב'לוח ארץ ישראל' ובספרו 'ארץ ישראל' (סימן י"ח סעיף ב'). וכן הובא בשם הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל (בספר יבקשו מפיהו) שמנהג ירושלים שלא לשאת נשים בימי הספירה שלאחר חג הפסח, ואף החמיר והורה שאף בן חוץ לארץ הבא להתגורר בירושלים עליו לנהוג כמנהג זה.

ובימינו אכן התפשט המנהג בכל ארץ ישראל שלא לערוך חתונות בימים שלאחר חג הפסח. ולפיכך, בכל שנה ובכל מקרה שלא אירע בו אונס, ההוראה היא שלא להתיר להינשא בימים אלו שלאחר חג הפסח. והספרדים נהגו כך בכל העולם.

אולם במקרה שאירע אונס מחמת מצב המלחמה, ונבצר מזוגות רבים לקיים את חתונתם במועדה, נראה שיש מקום להתיר לאותם זוגות, כהוראת שעה, לקיים את חתונתם בימים אלו, בכפוף לכך שינהגו את מנהגי האבלות של ימי הספירה החל מראש חודש אייר ועד ג' ימי ההגבלה, חוץ מיום ל"ג בעומר.

ובזה יישמרו על מנהג האבלות בימי ספירת העומר, כפי המנהג המובא ברמ"א (אורח חיים סימן תצ"ג סעיף ג'): **"בהרבה מקומות נוהגים להסתפר עד ראש חודש אייר, ואותן לא יספרו מל"ג בעומר ואילך, אע"פ שמותר להסתפר בל"ג בעומר בעצמו."** וכתבו האחרונים (פרי חדש, עולת שבת, חק יוסף וכף החיים, ועוד), כי מנהג זה הוא אף על נישואין, שמותר להינשא עד ראש חודש אייר.

ומצאנו שרבים מגדולי האחרונים העידו כי כך היה מנהג מדינתם. כך הביא המגן אברהם (סימן תצ"ג ס"ק ה') שנהגו במדינתו, וכן העיד בחיי אדם (כלל קל"א, דין י"א) שכן הוא המנהג בק"ק ווילנא: **"ובקהלתנו, אמר לי הרב ר' שמעון ז"ל מ"ץ דקהלתנו שנהגין איסור מיום א' דראש חודש אייר עד ג' סיון, דאמרינן מקצת היום ככולו, מלבד בל"ג בעומר נוהגין היתר, שהוא יום הילולא דרשב"י ולכבודו נוהגין קצת שמחה"**. ודבריו הובאו במשנה ברורה (סימן תצ"ג ס"ק ט"ו). וכן הביא גם בערוך השולחן (אורח חיים סימן תצ"ג סעיף ו') שזהו מנהגם.

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

טעם נוסף להיתר האמור, היא הוראתו הברורה של מרן הראשון לציון הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל בתשובתו שבשו"ת יביע אומר (חלק ה' אורח חיים סימן ל"ח), ובספרו חזון עובדיה (הלכות יו"ט, עמ' רנו') להתיר לערוך נישואין בימי ספירת העומר לבני זוג שעדיין לא זכו לקיים מצוות פריה ורביה.

והביא בתוך דבריו, שורה של פוסקים המתירים לקיים נישואין בימי הספירה כאשר יש בכך משום חשש ביטול מצוות פריה ורביה. ואף כי שלא בשעת הדחק אין נוהגים להקל בדבר, מכל מקום בשעת הדחק יש לסמוך על דעות אלו.

ובסוף תשובתו הסיק וכתב: "סוף דבר הכל נשמע שאם יש צורך ושעת הדחק רשאים לערוך נישואין בחופה וקידושין בתוך ימי הספירה, אם עדיין לא קיים החתן פריה ורביה, או שאין לו מי שישמשנו, וכיו"ב. ואם אפשר טוב לעשות הנישואין בר"ח אייר, לצרף דעת המתירים בזה. והכל לפי ראות עיני הדיין לקבוע אם הדבר בגדר שעת הדחק או לא, והיה ה' עם השופט".

מטעמים אלו, הוראתנו היא להתיר לקיים חתונות עד ראש חודש אייר ועד בכלל, לאותם זוגות שנדחתה חתונתם. יובהר, כי בכל מקרה של שאלה פרטנית מעבר לאמור לעיל, יעבירו רשמי הנישואין את השאלה אל הרבנים הראשיים לישראל, אשר יחליטו בה.

בנוסף, נשאלנו ע"י רבים אם ישנה אפשרות לקיים חתונות במוצאי שבת, מאחר שמצבת האולמות תפוסה ומנסים לכוון מועדים נוספים.

דעתנו היא שאין להתיר הדבר כלל, ואף בימים אלו אין לקיים חתונות במוצאי שבת, כדי שלא יבואו בכך לידי חילול שבת. וכפי שכתב השולחן ערוך (אבן העזר סימן סד' סעיף ג'): "א"א שאין נושאין נשים... באחד בשבת, גזירה שמא יבא לידי חילול שבת בתיקון הסעודה".

וכידוע, עד כמה מסר נפשו מרן הראשון לציון הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, כאשר בא לכהן כרבה הראשי של תל אביב, לבטל את מנהג בעלי האולמות לערוך חתונות במוצאי שבת, אשר גרם לחילולי שבת המונים. שמירת השבת היא זכות גדולה המגנה עלינו מכל צרה ומצוקה, ובפרט בימים אלו, בשעת מלחמה, בה אנו זקוקים לשפע סייעתא דשמיא; ויש לנו לשמור עליה מכל משמר, ולא חלילה להתרפות בה.

בברכת "עוד ישמע בערי יהודה ובחצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול פלה"

קלמן מאיר בר
הרב הראשי לישראל
נשיא מועצת הרבנות הראשית

דוד יוסף

הראשון לציון הרב הראשי לישראל
נשיא בית הדין הרבני הגדול

